

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KËSHILLI I MINISTRAVE

VENDIM

Nr. 25, datë 11.1.2012

**PËR
MIRATIMIN E KRITEREVE TË VLERËSIMIT TË GARËS, TË DOKUMENTEVE
STANDARDE, DHE STRUKTURËS SË KOMISIONIT TË VLERËSIMIT TË
APLIKIMEVE, PËR DHËNIEN E LICENCËS PËR LOTARINË KOMBËTARE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 2, të nenit 27 të ligjit nr.10 033, datë 11.12.2008, “Për lojrat e fatit”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e kriterëve të vlerësimit të garës, të dokumenteve standarde dhe strukturës së Komisionit të Vlerësimit të Aplikimeve, për dhënie të licencës për lotarinë kombëtare, sipas tekstit, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.
2. Ngarkohet Ministria e Financave për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI

Sali BERISHA

1. TE PERGJITHSHME

Ministria e Financave është Autoriteti i Autorizuar, këtu e më poshtë referuar si Autoriteti, për organizimin e procedurave të gares për shpalljen e fituesit që do të pajiset me licencë për organizimin e Llotarise Kombëtare, këtu e më poshtë referuar si Llotaria.

Cdo person juridik, apo bashkim personash juridike, vendas ose të huaj, që kërkojnë të pajisen me licencë për Llotari, duhet të aplikojnë pranë Autoritetit dhe të plotësojnë kushtet e përcaktuara në ligjin Nr. 10033 datë 11/12/2008 "Për lojrat e fatit" të ndryshuar (këtu e më poshtë referuar si Ligji), këto dokumente dhe akteve të tjera të dala në zbatim të Ligjit.

Në këto dokumente, referencat në ndonjë akt përfshijnë çdo ndryshim të atij akti.

1.1 Aplikuesi dhe Aplikimi

Aplikuesi është cdo person juridik apo bashkim personash juridike, vendas apo të huaj, që kërkon të licencohet për Llotari dhe që paraqet Aplikim pranë Autoritetit për këto qëllime.

Autoriteti në dokumentat e tenderit, përcakton kushte në lidhje me shmangien e konfliktit të interesit ndërmjet Aplikuesit dhe anëtarëve të Komisionit të Vlerësimit të Aplikimeve apo konsulentit.

Aplikimi përbehet nga teresia e dokumentave të përcaktuara në këto Dokument, në të cilin përfshihen dhe dokumentat që Komisioni i Vlerësimit të Aplikimeve, këtu e më poshtë referuar si Komisioni, do të kërkojnë një aplikuesi si kusht për shqyrtimin dhe marrjen e një vendimi për licensim, në formën dhe sipas kushteve të përcaktuara në këto Dokument.

1.2 Anëtarë Kryesues të Bashkimit të Perkohshëm

Aplikuesi mund të paraqitet në formën e një Bashkimi të Perkohshëm, këtu e më poshtë referuar si Bashkimi, të përbërë nga disa persona të tjerë juridikë. Bashkimi duhet të caktojë dhe autorizojë njerin nga anëtarët e tij si kryesues, për ta përfaqësuar dhe marrë përsipër në mënyrë të përvokueshme detyrimet në emër të të gjitha anëtarëve të bashkimit për të gjitha çështjet në lidhje me procesin e shqyrtimit të aplikimit, përfshi dhe licensimin, duke përfshirë, ndër të tjera, dorezimin e Aplikimit në formën e kërkuar. Bashkimi duhet të formalizohet me anë të një kontrate noteriale të nënshkruar nga persona të autorizuar rregullisht nga shoqëritë që përbejnë këto bashkime.

1.3 Ndalim i Pjesëmarrjes në disa Bashkime të Perkohshme të Shoqërive

Në rast bashkimi, asnjë anëtar i tij nuk mund të marrë pjesë, drejtpërdrejt ose tërthorazi në një bashkim tjetër që aplikon për të njëjtin aktivitet, apo të paraqesë i vetëm një Aplikim. Në rast se një gje e tillë verifikohet, do të rezultojë në skualifikimin e Aplikimit si të Aplikuesit ashtu dhe të Bashkimit ku ke Aplikues ben pjesë.

1.4 Kostot

Aplikuesi do të përballojë të gjitha kostot në lidhje me përgatitjen dhe dorezimin e Aplikimit, duke përfshirë, ndër të tjera, të gjitha kostot dhe shpenzimet në lidhje me përgatitjen e pyetjeve apo kërkesave për sqarime a takime të Autoritetit.

1.5 Publikimi dhe Konsulenca

Njoftimin për konkurrim në lojërat e fatit për lotari kombëtare, publikohet në dy numra radhazi, të paktën në një gazetë të huaj me qarkullim ndërkombëtar, në dy gazeta që botohen në vendin tonë, si dhe në Buletin e Njoftimeve Publike.

Njoftimi duhet të përmbajë:

- a) vendin, datën dhe orën e paraqitjes së dokumenteve;

- b) gjuhën e paraqitjes së dokumenteve;
- c) mënyrën e paraqitjes së dokumenteve;
- ç) vendin, orën dhe datën e shqyrtimit të dokumenteve.

Kosto e publikimit parapaguhet nga Ministria e Finances, shpallet ne dokumentat e gares dhe rimbursohet nga Aplikuesi i shpallur fitues, jashte tarifes, qe do te paguaje per marrjen e licenses.

Autoriteti, perzgjedh nje konsulent te huaj nderkombetar, qe asiston procesin e publikimin e dokumentave te gares, vleresimin e aplikimeve dhe perzgjedhjen e fituesit si dhe ne negociimin e kontrates me kete te fundit.

Kosto e konsulences shpallet ne dokumentat e gares dhe mbulohet nga Aplikuesi i shpallur fitues, jashte tarifes qe do te paguaje per marrjen e licenses.

2. PERGATITJA

2.1 Gjuha e Aplikimit dhe fazat e organizimit te gares

Aplikimi ku perfshihet dhe e gjithe korrespondenca dhe dokumentet ne lidhje me kete Aplikim duhet te jene ne gjuhen Shqipe ose Angleze, pervec materialeve të botuara, (psh broshurat), te paraqitura nga Aplikuesi, të cilat mund te jene edhe ne gjuhe te tjera, por sidoqoftë ato duhet të shoqërohen me perkthim, te vertetuar, ne gjuhen Shqipe ose Angleze.

Procesi i gares, organizohet ne dy faza gjate te cilave, Autoriteti ndermerr vleresim te detajuar per sejcilin aplikim. Gjate zhvillimit te fazave, aplikuesit mund t'i kerkohet te jape informacione shtese me shkrim, per te qartësuar aspekte te veçanta te aplikimit.

2.2 Faza I: Kriteret e Kualifikimit

Qellimi i kesaj faze eshte identifikimi i aplikuesve qe kane burimet dhe kualifikimet e nevojshme per aspektet e standarteve te industrise se lojrave te fatit e te zbatuara bnga Shoqata Boterore e Lotarive, (WLA), Lotarise Shteterore Europiane dhe Shoqata TOTO (EL).

Aplikuesi paraqet prova qe i ploteson kriteret e mëposhtme te kualifikimit, ketu e me poshte referuar si Kriteret;

- Krihere Ligjore

Aplikuesi, duhet te jete i organizuar ne formen e nje shoqerie tregtare, ose nese eshte Bashkim i Perkohshem, dokumentin qe e formalizon kete Bashkim.

Aplikuesi, ose nese eshte Bashkim, cdo anetar i tij, nuk duhet te jete ne proces falimentimi ose likujdimi.

- Përvoja

Dokumentin e regjistrimit si shoqeri tregtare nga organi qe me ligj eshte i autorizuar te mbaje dhe te administroje regjistrin e shoqerive tregtare ne nje vend, ose nese Aplikuesi eshte nje Bashkim, kontraten noteriale ndermjet anetareve te Bashkimit

- Dokumenti per falimentin

Aplikuesi, ose nese eshte Bashkim, cdo anetar i tij, duhet te paraqese nje vetedeklarim se nuk eshte ne proces falimentimi apo likujdimi .

Kriteret Kualifikuese	Dokumentet/Formularët e Kerkuar
<p>KK1: Kriteri Teknik 1</p> <p>Aplikuesi, ose nese eshte Bashkim i Perkohshem, te pakten Anetari Kryesues, duhet te kete eksperience ne fushen e lojrave te fatit per te pakten ne 15 (pesembedhete) vitet e fundit te veprimtarise se tij si dhe prej te pakten 5 vitesh ne organizimin e lojrave nepermjet platformes se internetit.</p>	<p>DKK1: Përvoja</p> <p>Ofertuesi duhet te paraqese nje kopje te noterizuar te lejes per ushtrimin e veprimtarise si i Licensuar per Llotari Kombetare duke plotesuar formularin e sipas specifikimeve qe do te jepen ne dokumentat e gares, ne menyre qe te tregoje se ai e ploteson kete kriter. Dokumenti duhet te jete i leshuar nga Autoriteti Perkates i vendit ku Aplikuesi, apo nese aplikuesi eshte nje Bashkim i Perkohshem anetari qe ka kete leje, ka seline qendrore</p>
<p>KK2: Kriteri Teknik 2</p> <p>Aplikuesi, ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, të gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te vertetojne origjinen e kapitaleve te tyre.</p>	<p>DKK2: Burimi i kapitalit</p> <p>Aplikuesi dhe/ose anetaret e Bashkimit, nuk duhet te jene denuar apo nuk jane ne nje proces gjyqesor per pastrimin e parave. Ata duhet te paraqesin te pakten te dhenat e parashikuara ne dokumentat e gares, ne menyre qe te tregoje se e ploteson kete kriter.</p>

Kriteret Kualifikuese	Dokumentet/Formularët e Kerkuar
<p>KK3: Kriteri Teknik 3</p> <p>Aplikuesi, ose nese eshte Bashkim i Perkohshem, te pakten Anëtari Kryesues, duhet te jete i pasjitur me certifikat per aspektet e standarteve te zbatuara nga shoqata Boterore e Llotarise apo shoqata e Llotarive Europiane.</p>	<p>DKK3; Certifikatat</p> <p>Aplikuesi, ose nese eshte Bashkim i Perkohshem, te pakten Anëtari Kryesues, duhet te paraqesin kopje te noterizuara te certifikatave te meposhtme;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Certifikaten per Loje te Pergjegjeshme te pakten te nivelit 4, sipas standarteve te Shoqates Boterore te Llotarive (World Lottery Association (WLA) ose Çertifikaten per loje te pergjegjeshme sipas standarteve Europiane per Loje te pergjegjeshme te Llotarive Shteterore Europiane (European State Lotteries (EL) dhe shoqates Toto. 2. Aplikanti duhet te jete i certifikuar sipas standarteve te Shoqates se Llotarise Kombetare per permbushje te kritereve te aplikimit sipas Standarteve te Sigurimit te Kontrollit te Shoqates Boterore te Llotarise:2006 (WLA SCS:2006) minimumi gjate tre viteve te fundit.
<p>KK4: Kriteri Financiar 1</p> <p>Aplikuesi, ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Përkohshëm, të paktën Shoqëria Kryesuese, duhet të ketë patur xhiro¹ të paktën 500 milion Euro se licenses për secilin prej tre (3) viteve te plota financiare të fundit</p>	<p>DKK4/DKK5: Pasqyrë Financiare e Audituar</p> <p>Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është një Bashkim i Përkohshëm, të paktën Shoqëria Kryesore, duhet të paraqese pasqyra financiare te audituara, te certifikuara nga ekspert(ë) kontabël, per tre (3) vitet e plota financiare te fundit, aty ku eshte e mundur, duke perfshire bilancet e konsoliduara, pasqyrat e te ardhurave, pasqyrat e qarkullimit te parase dhe shenimet kryesore shoqeruese.</p>
<p>KK5: Kriteri Financiar 2</p> <p>Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshem, te pakten Anëtari Kryesues, duhet te kete pasur Vleren Neto te Aseteve² te pakten 50 milion Euro ne fund te secilit prej tre (3) viteve te plota financiare te fundit.</p>	
<p>KK6: Kriter Financiar 3</p> <p>Aplikuesi duhet te paraqese se bashku me Aplikimin e tij, nje garanci te Aplikimit ne masen prej 3 milion Euro, ne forme dhe permbajtje qe kerkohet nga Autoriteti.</p>	<p>Aplikuesi paraqet Garancine e Aplikimit ne formen e garancise bankare. Shuma e vene si garanci eshte lehtesisht e ekzekutueshme nga Autoriteti.</p> <p>Garancia e Aplikimit, sekuestrohet dhe kalon teresisht ne favor te Shtetit, nese Autoriteti konstaton se (i) Aplikuesi ne Aplikimin e tij ka deklaruar te dhena te</p>

¹ "Xhiro vjetore është qarkullimi i Aplikuesit në një vit financiar.

² "Vlera Neto e Aseteve": do te thote vleren e asetve minus detyrimeve te subjektit perkates ne nje vit financiar.

Kriteret Kualifikuese	Dokumentet/Formularët e Kerkuar
	<p>rreme; (ii) Aplikuesi nuk paguan teresisht tarifen per marrjen e licenses, brenda afatit te percaktuar nga Autoriteti ne perputhje me kete dokument; (iii) Aplikuesi terhiqet nga kerkesa per shqyrtim te Aplikimit te tij pasi ky i fundit eshte paraqitur, (iv) nuk paguan teresisht ne afat dhe shume, Garancine e Fituesit, sipas percaktimeve te legjislacionit per lojrat e fatit, (iv) nuk paguan shpenzimet per publikimin dhe konsulencen. Ne kete rast Autoriteti sekuestron nga shuma e garancise, shumen e nevojshme per mbulimin e shpenzimeve te publikimit dhe konsulences cituara ne piken 1.5 te ketij Dokumenti.</p> <p>Nese Aplikuesi paraqitet ne formen e nje Bashkimi te Perkohshem, Garancia e Aplikimit duhet te jete ne emer te te gjithë anetareve te Bashkimit.</p>

Kriteret Kualifikuese	Dokumentet/Formularët e Kerkuar
Te dhenat shoqeruese	Dokumentat/formularët e Kerkuar
KK.7: Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshem te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te paraqesin te dhena per organet drejtuese te tyre.	Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshem te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te paraqesin aktet e themelit dhe /ose statutet e tyre, se bashku me certifikaten nga organi qe mban regjistrin tregtar ne vend, ku evidentohen emrat e anetareve te organeve drejtuese.
KK.8: Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshem te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te paraqesin te dhena per aksioneret e tyre.	Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshem te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te paraqesin te dhena per certifikaten e leshuar nga organi qe mban regjistrin tregtar, ku evidentohen emrat e aksionereve te tyre dhe perqindjen qe ata zoterojne ne kompani dhe evidentimin e aksionereve qe zoterojne te drejta te vecanta. Per aksioneret qe zoterojne paketen kryesore te aksioneve, duhet te paraqiten te dhenat personale. Nese Aplikuesi zoterohet nga nje shoqeri, te dhenat e kerkuara me siper duhet te paraqiten dhe per shoqerine qe zoteron aksionet dhe aksioneret e kesaj te fundit, deri tek aksioneri qe zoteron kontrollin e shoqerise/shoqerive qe kontrollojne shoqerite qe zoterojne aksionet e Aplikuesit.
KK.9: Aplikuesi duhet te paraqese te dhena financiare per kryerjen e biznesit per Aksioneret e Aplikuesit, ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, per aksioneret e anetareve te Bashkimit. Ne rastin kur aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, si kriter kualifikues, sejcila prej shoqerive duhet te permbushe te pakten 30 % te kerkesave per kapacitetin ekonomik dhe financiar.	Aplikuesi, duhet të paraqese pasqyra financiare te audituara, te certifikuara nga ekspert(ë) kontabël, per tre (3) vitet e plota financiare te fundit, aty ku eshte e mundur, duke perfshire bilancet e konsoliduara, pasqyrat e te ardhurave, pasqyrat e qarkullimit te parase dhe shenimet shoqeruese per aksioneret e tij ose nëse Aplikuesi është një Bashkim i Përkohshëm, per te gjithë aksioneret e anetareve te tij.
KK10: Aplikuesi ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te kene shlyer detyrimet tatimore ndaj shtetit.	Aplikuesi ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, te gjithë anetaret e Bashkimit, duhet te paraqesin vertetime nga organet tatimore se kane shlyer detyrimet ndaj organeve tatimore.
KK.11. Aplikuesi ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, anetari kryesues i	Aplikuesi ose nese Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem, anetari kryesues i Bashkimit,

Kriteret Kualifikuese	Dokumentet/Formularët e Kerkuar
Bashkimit, duhet të kenë staf të kualifikuar për ushtrimin e veprimtarisë së lojërave të fatit dhe jo më pak se 300 të punësuar.	duhet të paraqesë listën e punonjësve që ka dhe eksperiencën e secilit prej tyre në fushën e veprimtarisë së lojërave të fatit.
KK.12. Aplikuesi duhet të paraqesë draft-rregulloren dhe menyrën e funksionimit të lojës për të cilën kërkon të licensohet.	Rregullorja duhet të jetë e detajuar sipas kërkesave të ligjit dhe të nënshkruar në çdo faqe nga personi i autorizuar për të paraqitur ofertën.
KK.13. Aplikuesi duhet të paraqesë biznesplanin e zhvillimit të veprimtarisë llotari kombëtare.	Biznesplanin duhet të jetë i detajuar dhe të tregojë me detaje menyrën se si aplikuesi mendon ta zhvillojë veprimtarinë e tij në të paktën 5 vitet e ardhshme, përfshirë dhe menyrën e financimit të kësaj veprimtarie.

Ne rastin kur Aplikanti është Bashkim i Perkohshëm, atëherë të paktën një nga anëtarët e bashkimit duhet të plotësojë 100 % të kriterëve të domosdoshmë për kualifikim sipas Fazës I. Anëtari që plotëson 100 % të kriterëve, duhet të zotërojë të paktën 50 % të drejtave të bashkimit.

Aplikuesi, ose nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshëm, të paktën Anëtari Kryesues, për të plotësuar Kriteret e Kualifikimit, ka të drejtë të paraqesë evidence aktivitetesh të ndermarra nga “Shoqëria Meme” (sic përcaktohet më poshtë):

“Shoqëri Meme”, në kontekstin e këtushëm quhet çdo subjekt që kontrollon Aplikuesin ose Anëtarin Kryesues të Bashkimit të Përkohshëm. Nga ana tjetër perkufizimi “kontroll” do të thotë pasja e shumicës së votave dhe e shumicës së përfaqësimit në asamblenë e përgjithshme (ose organe të tjera të ngjashme).

Ne rast se Aplikuesi paraqet eksperiencat teknike dhe financiare të “Shoqërisë Meme”, atëherë kjo e fundit do të jetë përgjegjëse solidare me Aplikuesin për përmbushjen e detyrimeve që rrjedhin nga licensimi. Garancia në këtë rast jepet nga organet drejtuese të “Shoqërisë Meme” që kanë të drejtë të angazhojnë këto të fundit në të tilla marrëdhënie. Forma dhe përmbajtja e kësaj garancie duhet të jenë të kënashmë për Autoritetin.

2.3 Dokumentat që deshmojnë plotësimin e kriterëve të Fazës I

Kërkesa të tjera për t’u plotësuar nga aplikandët në fazën e kualifikimit

2.3.1 Kërkesa të lidhura me zotesinë juridike të Aplikantëve:

- a) regjistrimi si person juridik i cili të deshmohet nëpërmjet një ekstrakti të regjistrimit tregtar të Qendres Kombëtare të Regjistrimit;
- b) të dhëna personale për aksionarët kryesorë të shoqërisë, që kontrollojnë paketën kryesore të aksioneve dhe pronarët kryesorë përfitues;
- c) të dhëna për organet drejtuese të aplikantit
- d) numri i identifikimit (NIPT) si dhe një kopje të noterizuar të lejes për ushtrimin e veprimtarisë në fushën e lojërave të fatit;
- e) deklaratë të leshuar nga përfaqësuesi ligjor i shoqërisë, në të cilën deklarohej se shoqëria nuk është në proces falimentimi apo likuidimi;
- ë) deklaratë të leshuar nga përfaqësuesi ligjor i shoqërisë në lidhje me shlyerjen e detyrimeve me administratën tatimore;
- f) deklaratë të përfaqësuesit ligjor të shoqërisë në të cilën deklarohej se shoqëria nuk është denuar për shkelje penale të lidhura me veprimtarinë profesionale;
- g) vetëdeklarimin nga përfaqësuesit në organet drejtuese të shoqërisë se nuk janë në ndjekje penale dhe se nuk janë denuar për shkelje penale të lidhura me veprimtarinë

profesionale;

gj) deklarate e perfaqesuesit ligjor te shoqerise, ne te cilet deklarohet se kapitalet/asetet e subjektit nuk jane duke u vleresuar apo ekzekutuar nga Zyra e Permbarimit apo per te cilat nuk ekziston një urdhër sekuestroje, bllokim dhe te tjera te ngjashme, lëshuar nga Zyra e Përmbartimit;

h) një marrëveshje paraprake, të paktën me njërën nga bankat, me seli në territorin e Republikës së Shqipërisë, për arkëtimin, depozitimin dhe transferimin e pagesave;

i) plan-biznesi për zhvillimin e veprimtarisë lotari kombëtare

j) dokumentacioni qe verteton eksperiencen pre te pakten 15 vitesh ne fushen e lojrave te fatit si dhe prej te pakten 5 vitesh nepermjet platforms se internetit;

k) dokumentacion qe verteton se aplikuesi ka personel te kualifikuar dhe te pakten 300 te punesuar ne momentin e aplikimit.

Per shoqerite e huaja, te dhenat e percaktuara nga shkronjat a) deri ne gj) do te dokumentohen nga vertetimet e leshuara nga organet kompetente perkatese per leshimin e tyre ne vendin e tyre te origjines. Me perjashtim te vertetimin e parashikuar ne shkronjen a), shoqerite e huaja, në shtetet e të cilëve nuk mund të lëshohen dokumentat e parashikuara ne shkronjat e tjera, lejohen t'i paraqesin ato në formën e deklaratave me shkrim, nën përgjegjësinë e tyre të plotë. Çdo e dhënë e deklaruar e qe rezulton e rreme, përbën një kusht te mjaftueshem për të skualifikuar Aplikantin. Sipas rastit, Autoriteti do te investigoje nese keto vertetime leshohen apo jo nga institucionet perkatese ne vendin e origjines, dhe ne rast se konstaton zyrtarisht se ne shtetin e origjines egziston nje institucion i cili mund te leshoj nje vertetim te tille, te paraqitur nga Aplikanti i huaj ne formen e vetedeklarimit atehere Komisioni do te quaj te pavlefshem dokumentin vetedeklarues te paraqitur dhe aplikanti per kete shkak skualifikohet.

Kriteret e mesipërme do te konsiderohen te permbushur vetëm nëse dokumentat e paraqitura janë origjinale, fotokopje të noterizuara, ose ne nje forme tjeter ne te cilen ato leshohen nga organi kompetent si dhe me apostil, ne rastin kur behet fjale per dokumenta te leshuar nga autoritete apo institucione te nje shteti tjeter. Pervec NIPT-it, kriteret e percaktuara me lart duhet të vertetohen nëpërmjet dokumentave të leshuar jo me pare se tre muaj nga dita e dorezimit te Ofertës.

Dokumentat e paraqitura nga cdo Aplikant i huaj ose anetar i huaj i nje bashkimi te perkohshem shoqerish te leshuara nga nje vend i ndryshem nga ai i Republikes se Shqiperise duhet te jene te legalizuara ose te mbajne vulen apostille ne perputhje me Ligjin nr. 9060, date 8.5.2003.

2.4 Pjesa III – Dokumentet dhe Kerkesat per Bashkimet e Perkohshme

Nese Aplikuesi eshte Bashkimi i Perkohshem, duhet qe cdo anetar i tij te autorizojë me prokurë noteriale lëshuar në përputhje me Seksionin 2.6 njërin anëtar si kryesues për te vepruar ne emer te tyre. Anëtari Kryesues merr përsipër që Bashkimi i Përkohshëm të mos ndryshojë perberjen e Bashkimit të Përkohshëm, pa miratimin paraprak me shkrim të Autoritetit.

Aplikuesi që paraqitet si Bashkim i Perkohshem duhet te dorezoje, sipas Pjeses III te Aplikimit, një deklarate me shkrim, ne formen e nje letre te nenshkruar nga perfaqesuesi ligjor i secilit prej shoqerive te Bashkimit te Perkohshem, ku:

(a) Konfirmon se merr pjesë ne Bashkimin e Përkohshëm; dhe

(b) Emëron anëtarin që do të veprojë si kryesuese e Bashkimit të Përkohshëm ne emer te te gjithë anëtarëve

2.5 Pjesa IV – Prokura

Cdo Aplikuesi (ose anëtar i Bashkimit të Perkohshëm, kur Aplikuesi është i tillë) duhet të dorëzojë, në përputhje me Pjesën IV të Aplikimit, një prokurë noteriale, sipas formularit të specifikuar në dokumentat e tenderit, që tregon se personi (personat) që kanë nënshkruar Aplikimin kanë të drejtën e nënshkrimit.

2.6 Pjesa V – Materiale të botuara

Nese Aplikuesi dëshiron të dorëzojë materiale të botuara (si psh broshura) për veprimtarinë e tij, ato duhet të përshihen vetëm në Pjesën V të Aplikimit dhe të jenë të ndara nga pjesa tjetër e dokumenteve, brenda zarfit përkatës.

2.7 Sqarime

Aplikuesi që kërkon sqarime rreth Udhezimeve, Kriteve Kualifikuese ose për ndonjë kërkesë tjetër të përcaktuar, mund të njoftojë me shkrim Autoritetin.

2.8 Formati dhe Nënshkrimi i Aplikimit

- (a) Cdo Aplikues duhet të përgatise dhe dorëzojë origjinalin e Aplikimit dhe një numer kopjesh të përcaktuar nga Autoriteti, duke vënë qartazi mbi secilin prej tyre shënimin “Origjinal”, “Kopja Nr.1”, “Kopja Nr.2” etj, përkatësisht. Në rast mosperputhjeje midis kopjeve dhe origjinalit, do të merret për bazë origjinali.
- (b) Origjinali dhe të gjitha kopjet e Aplikimit, pra dokumentet e renditura në Seksionin 2.2, duhet të jenë të shtypura ose të shkruara me bojë që nuk fshihet. Personi ose personat me të drejtë nënshkrimi duhet të nënshkruajnë Aplikimin duke:
  - (i) Nënshkruar origjinalin e Aplikimit; dhe
  - (ii) Shënuar inicialet në secilin faqe të origjinalit të Aplikimit, me përjashtim të materialeve të botuara.
- (c) Aplikimi nuk duhet të ketë ndryshime, fshirje apo shtesa, me përjashtim të rastit kur korrigjimet nënshkruhen nga personi apo personat me të drejtë nënshkrimi të Aplikimit.

3. DOREZIMI I APLIKIMIT

Komisioni i Vlerësimit të Aplikimeve, i emëruar në përputhje me këtë Dokument, vlerëson respektimin e kërkesave nga Aplikantët dhe përmbushjen e kriteve kualifikuese të parashikuara në Fazën I dhe deklaron listën e Aplikuesve që kanë të drejtë të kalojnë në Fazën II të garës.

3.1 Vulosja dhe vënia e shenjave mbi Aplikimin

3.1.1 Aplikuesi do të mbyllë origjinalin e Aplikimit dhe secilin kopje në zarf të vecanta. Secili zarf do të ketë dokumentet e specifikuar në pikën 2.2 të këtij Dokumenti, dhe do të shkruajë mbi zarfë "Aplikimi - Origjinal" dhe "Aplikimi - Kopje", (të gjitha të shënuara sic kërkohej këtu). Zarfet do të vulojnë dhe do të futen në një zarf tjetër me të madh, i cili, gjithashtu, vulojë. Zarfet e brendshme dhe të jashtme do të drejtohen Titullarit të Autoritetit.

Ministria e Financave
Bulevardi Deshmoret e Kombit, Nr. 4
Tiranë, Republika e Shqipërisë
dhe mbi to do të shkruhet:

"**APLIKIM PER LICENSE PER LLOTARI. TE MOS HAPET PERPARA DATES** ___
ORA ___".

- 3.1.2** Zarfet e brendeshem do te jene te shenuar secili emrin dhe adresen e Aplikuesit (ne rastin e Bashkimit te Perkohshem, emri dhe adresat e anetarit kryesues).
- 3.1.3** Nese zarfi i jashtem nuk eshte shenuar dhe vulosur sic kerkohet ne piken 3.1.1 te ketij Dokumenti, Komisioni per Vleresimin e Aplikimeve nuk ka asnje pergjegjesi per ndonje vendosje/shkrim gabim te zarfave apo hapje te parakoheshme. Nese ne zarfin e jashtem eshte shkruar emri i ofertuesit Komisioni i Vleresimit te Aplikimeve nuk ka pergjegjesi per humbjen e anonimitetit te Aplikuesit, sidoqoftë, vendosja e identitetit te Aplikuesit mbi zarfin e jashtem, nuk eshte shkak per mosshqyrtimin e Kërkesës për Parakualifikim
- 3.1.4** Aplikimi duhet te dorezohet ne daten dhe oren e percaktuar ne dokumentat e gares. Cdo aplikimi i cili eshte dorezuar me vone se data dhe ora e percaktuar ne dokumentat e gares, nuk do te pranohet. Ai do i kthehet i pahapur derguesit. Shqyrtimi i kriterave te kualifikimit, bazohet ne metodën **“Kalon/Nuk kalon”**. Vetem ofertat qe kane plotesuar te gjitha kriteret e percaktuara do te konsiderohen te pergjegjshme dhe do te kualifikohen. Cdo Aplikim qe nuk i permbush kerkesat e parashtruara do te refuzohet nga Komisioni dhe as nuk do te merret ne konsiderate per shqyrtim ne një kohë tjetër. Autoriteti ka te drejte te verifikojë cdo informacion dhe dokument te dhene nga Aplikuesi dhe kur Aplikuesi eshte Bashkim i Perkohshem per te gjithë anetarët e Bashkimit. Per kete Aplikuesi perfshin ne Aplikimin e tij nje autorizim qe autorion Autoritetin per te bere, pa asnje kufizim, verifikimin e dokumentacionit dhe/ose informacionit te dhene ne Aplikim. Deshtimi i Aplikuesit per te dhene nje autorizim te tille, do te sjelle refuzimin e Aplikimit.

Autoriteti ka te drejte ti drejtohet institucioneve te vendit apo te huaja, per te konfirmuar vertetesine e dokumentacionit si dhe besueshmerine e te dhenave ne lidhje me kapitalet e Aplikuesit apo personave qe ne menyre te drejperdrejte apo te terthorte e kontrollojne Aplikuesin.

3.2 Vleresimi i Aplikimit

Komisioni do te vleresojë imtësisht Aplikimin, per te percaktuar nëse përmbush kriteret e kualifikimit duke pasur parasysh rregullin e mëposhtëm:

Vleresimi i Kriterave dhe kerkesave te kualifikimit te specifikuara ne piken 2 te ketij Dokumenti, bazohen ne metodën: “kalon”/“nuk kalon”, per secilin kriter mbeshetur tek dokumentacioni i dorezuar per sejcilin kriter.

Aplikimi qe ploteson te gjitha Kriteret dhe kerkesat kualifikuese, te specifikuara ne piken 2 te ketij Dokumenti, do te quhet **"Aplikim i Pergjegjshem"**.

Aplikimi qe nuk ploteson qofte edhe nje kriter te vetem te specifikuara ne piken 2, dhe kerkesat e tjera te ketij vendimi do te quhet **"Aplikim i Refuzuar"**.

Kryetari i Komisionit te Vleresimit te Aplikimeve, brenda 5 diteve nga marrja e vendimit nga ky Komision, per pranimin apo refuzimin e Aplikimeve, njofton te gjithë aplikuesit per kete vendim.

Aplikuesit kane te drejte te ankimoje vendimin e Komisionit per refuzimin e aplikimit tek Titullari i Autoritetit, brenda 5 diteve nga data qe kane marre njoftim, apo nga data kur ai duhej te kishte marre njoftim. Titullari i Autoritetit, brenda 30 diteve nga marrja e ankimit, njofton Aplikuesin ne lidhje me vendimin per ankimin e tij si dhe shkaqet per refuzimin apo pranimin e vendimit.

4. PERFUNDIMI I VLERESIMIT

Brenda 5 diteve nga perfundimi i afatit ligjor te njoftimit apo nese ka pasur nje ankim, brenda 5 diteve nga vendimi perfundimtar i Autoritetit, Kryetari i Komisionit te Vleresimit te Aplikimeve njofton Aplikuesit, Aplikimi i te cileve eshte vleresuar si “Aplikim i Pergjegjshem”, per permbylljen e Fazes I. Faza II zhvillohet nese se paku 1 aplikim konsiderohet si “Aplikim i Pranuar”. Gjate periudhes midis perfundimit te Fazes I dhe deri ne organizimibn e Fazes II, Komisioni i Vleresimit te Aplikimeve merr masa per ruajtjen e dokumentacionit.

5. FAZA II: PERZGJEDHJA E FITUESIT

5.1 Vleresimi i aplikanteve qe kane kaluar Fazen I Kualifikuese

Ne daten dhe oren e njoftuar nga Komisioni i Vleresimit te Aplikimeve, fillon shqyrtimin e dokumentacionit perzgjedhes i cili vleresohet si me poshte:

I. Struktura e aplikantit dhe gjendja financiare 15 %

- a) Pervoja e aplikantit (llojet dhe numrat e licencave dhe kohezgjatja) dhe portofoli aktual i produktit;
- b) gjendja financiare;
  - Raporte financiare të audituar dhe të publikuar të 3 viteve të fundit;
  - Kredibiliteti financiar (fitimi, raporti i kapitalit, koha e shlyerjes se borxhit, rezervat, huate)
- c) Analize e detajuar e struktures se organizimit, kualifikimit dhe menaxhimit te te punesuarve
- d) Struktura e pronesise
- e) Siguria e IT (WLA SCS:2006) shpjegimi
- f) Auditimi i brendshem dhe politika e mbrojtjes se te dhenave;
- g) Politikë e përgjegjshmërisë sociale të korporatës dhe modelit të drejtimit të saj

II Perputhja me politikat rregullatore 35%

1. Loja me pergjegjshmeri

Aplikantet e Kualifikuar ne fazen I, duhet te sigurojne nje plan per implementimin ne Shqiperi nepermjet aktiviteteve pergjegjese te nje politike lojrave te pergjegjshme, ne perputhje me standartet e WLA dhe te jene te pajisur me certifikate se paku te nivelit te katert, ose me certifikaten EL (European lotteries), te leshuara ne jurisdiksione te tjera.

Aplikanti paraqet informacionin e meposhtem:

a) Informacioni dhe Komunikimi

Reklamim dhe Marketing i pergjegjshem

Aplikantet nuk do te reklamojne direkt tek grupet e cenueshme (duke konsideruar moshen, gjendjen shoqerore dhe vartesisne ndaj ndaj lojrave të fatit). Aplikuesit do të adoptojnë një ‘kod reklamimi dhe marketingu’ që të garantojë se aktivitetet e reklamimit dhe promovimit të shitjeve nuk nxitin të mitur ose atyre me probleme në luajtje dhe që nuk i japin lojtarit informacione keqorientuese si p.sh., përshtypje të rreme të koeficienteve të fitimit.

Edukimi i lojtareve, mbrojtja e te miturve dhe parandalimi i vartesisne

Aplikuesit duhet të përfshijnë çështje në informacionin e përcaktuar për lojtarët (përfshirë këtu edhe platformen e internetit (kanalet në distancë). Për shembull, informacioni i detajuar mbi koeficientët e fitimit për secilën lojë që lejon njerëzit të vlerësojnë rrezikun dhe përfitimin nga e luajtura.

Aplikuesve do t'u ndalohet t'u shesin minorenëve dhe të ndërtojnë një program për ta vënë në zbatim këtë përmes rrjetit të tyre të agjentit të shitjeve.

Vetedija e klienteve do të ngrihet nepermjet informimit (p.sh dosjet, faqja e internetit). Bashkëpunimi me institucionet e këshillimit dhe trajtimit do të jete pjese e programit të kompanise.

b) Trajnimi i Punonjesve

Aplikuesit duhet t'u japin të gjithë punonjësve informacion për programet e tyre të Lojës me Përgjegjësi përmes kanaleve të posaçme të komunikimit. Aplikuesit duhet të sigurojnë që të mbahet një nivel i përshtatshëm ndërgjegjësimit për Lojën me Përgjegjësi gjatë gjithë organizimit, në mënyrë që Loja e Përgjegjshme të kthehet në një pjesë integrale të operimeve ditore.

c) Programet e Agjentit të Shitjeve

Te gjithë agjenteve të shitjeve do tu vihen ne dispozicion materialet informuese (psh broshurat, fletëpalosjet) ne menyre qe te risin ndërgjegjësimin për Lojën me Përgjegjësi dhe t'i edukojnë ata për çështje lidhur me problemin e të luajturit. Përpara se agjentët e rinj të shitjeve të lejohen t'u shesin produktet aplikuesve, atyre duhet t'u sigurohet trajnimi, përveç te tjerash për Lojën me Përgjegjësi.

d) Kanalet e lojërave të drejtuara në distancë

Aplikuesit duhet të sigurojnë që platformat e tyre të lojërave të fatit të kontrolluara në distancë (internet, TV, pajisje të lëvizshme) të përfshijnë:

- Sistemin e verifikimit të moshës
- Limite të kontrolluara nga klienti dhe /ose limite të paracaktuara të sistemit për lojë, shpenzime dhe/ose humbje
- Mundësitë e vete-perjashtimit për lojtaret
- Kontrolli real nëpërmjet ekranit të lojës (p.sh. orën e sesionit, mundësi ndërprejeje të lojës si me vetvendosje ashtu edhe nëpërmjet sistemeve kontrolluese/paralajmuese për afrimin ndaj limiteve të parapercaktuara nga vetë lojtari, ndërprerje/pushime midis fazave të lojës)
- Elementet e kontrollit të mbrojtjes së të dhënave
- Vlera e basteve duhet të jetë e shfaqur
- Lidhje/adresa në çdo faqe interneti për informacion për të luajtur me përgjegjësi, politikën e aplikuesit mbi lojën me përgjegjësi, dhe burimet e këshillimit dhe mbështetjes (p.sh. numrat e asistencës së lojtarëve)

2. Bashkëpunimi me autoritetet

Aplikantët duhet të vijnë në dispozicion të gjitha dokumentat e kërkuara nga autoritetet në çdo kohë dhe të përgjigjen në një mënyrë të arsyeshme të gjitha kërkesat e bera nga autoriteti. Aplikantët do të emerojnë një person përgjegjës për përputhshmërinë ligjore

dhe kuadrin regullator, apo të kenë emëruar një person të tillë në zyrat qendrore sa herë që të kërkohet.

3. Lufta kunder pastrimit te parave

Pavarësisht se Direktiva e Tretë B.E.-së kundër pastrimit të parave nuk zbatohet te lotaritë, aplikuesit duhet të mundësojnë politikën dhe planin e tyre në funksion të kësaj çështjeje. Aplikantët duhet të depozitojnë vertetime nga institucione kompetente te njohura nderkombetare qe deshmojne angazhimin e garuesit ne luften kunder pastrimit te parave dhe ne perputhje me standardet nderkombetare ne kete fushe.

III. Plani i biznesit dhe parashikimet financiare 25%

Aplikantët duhet të vëne në dispozicion një plan të plotë dhe të detajuar biznesi për 5 vitet e para duke përfshirë një analizë të arsyetuar të rendimentit të të ardhurave fiskale të pritura për buxhetin e shtetit dhe investimin e planifikuar në Shqipëri bazuar në njohuri të provuara në tregun Shqiptar të lojrave të fatit (në mënyrë të vecantë në tregun e lotarive), të dokumentuar për shembull në studimin e tregut.

IV Strategjia e zhvillimit të tregut 25%

Ndonesepjese e planit te biznesit, aplikuesit duhet te sigurojne detaje per çështjet e mëposhtme:

1. Planifikimin e implementimit të projektit (përfshirë stafin e dedikuar dhe eksperiencën) dhe planin e lojrave (tipet e lojrave, numrin e lojrave, frekuencën e shorteve)
2. Skema e shpërndarjes dhe implementimin në fazë
3. Planin e marketingut dhe të reklamimit (llojet e marketingut dhe të reklamimit, planifikimin dhe buxhetin, stafin e dedikuar)
4. Arkitektura e IT dhe kohëzgjatja e implementimit në treg (duke përfshirë kontraktimin e furnitorëve potencial dhe stafit)
5. Lotaritë e mundshme nderkombetare (njohuria dhe experienca me lojrat e lotarise nderkombetare ekzistuese ndonese jo e kerkuar, duhet te permendet)

Komisioni i Vleresimit te Ofertave, pregatit raportin perfundimtar te vleresimit dhe njofton renditjen. Ky njoftim publikohet dhe ne faqen zyrtare te internetit te Ministrise se Financave.

Aplikuesit kane te drejten e ankimit per kete vendim, brenda 30 diteve nga data e shpalljes, tek Titullari i Autoritetit, i cili merr vendim brenda 30 diteve nga paraqitja e kesaj ankese.

Ne perfundim te kesaj procedure, Titullari i Autoritetit, ben shpalljen e Fituesit si dhe fton Aplikuesin e shpallur fitues te plotesoje kushtet e parashikuara nga legjislacioni per marrjen e licenses.

5/2. Shpallja e fituesit

Komisioni i Vleresimit të Aplikimeve shpall listën e pjesëmarrësve në fazën II, duke filluar renditjen nga aplikanti, që ka marrë numrin më të madh të pikëve. Kandidati, që ka marrë numrin më të madh të pikëve, shpallet fitues.

Kur aplikanti, i renditur i pari në listë, nuk vazhdon procedurat për marrjen e licencës, brenda 30 ditëve nga data e shpalljes së tij fitues, skualifikohet dhe shpallet fitues konkurrenti i renditur i dyti, sipas listës së miratuar.

Me përfundimin e afatit për paraqitjen e ankesave, për rastet e aplikativeve të huaj, Komisioni i Vleresimit të Aplikimeve miraton dhënien e licencës për llotari kombëtare, pasi aplikanti i huaj, i shpallur i pari në listë, brenda 30 ditëve rregjistron një person juridik shqiptar, sipas legjislacionit shqiptar në fuqi.

5.3 Licensimi

Brenda 5 ditëve nga momenti kur Banka ka konfirmuar pagesën Autoriteti përcjell praktiken për miratim në Kuvend.

Licensa jepet për një afat 10 vjeçar nga dita e forgozimit të lojës I.

Loja I duhet të organizohet jo më vonë se tetë muaj nga miratimi i licencës nga Kuvendi.

Aplikanti i perzgjedhur fitues në garën për marrjen e licencës për lotarinë kombëtare, paguan, në njërën nga bankat e nivelit të dytë, shumën prej 500.000.000 (peseqindmilion) leke, jo më vonë se 14 ditë kalendarike nga marrja e licencës, por në çdo rast para dergimit të licencës për miratim në Kuvend. Kjo shumë kalon në buxhetin e shtetit.

Nëse Aplikuesi është person juridik i huaj dhe/ose Bashkim i perkohshëm, ai duhet të dorëzojë dokumentacionin që verteton krijimin e shoqërisë që do të marrë licencën, sipas parashikimeve të shkronjës (b) të nenit 30 të ligjit Nr. 10033 datë 11/12/2008 "Për lojrat e fatit", i ndryshuar.

Nëse Aplikuesi është Bashkim i Perkohshëm, ai nuk duhet të ndryshojë strukturën e Bashkimit të Perkohshëm pa miratimin paraprak me shkrim të Autoritetit.

Nëse aplikuesi është person juridik i huaj dhe/ose Bashkim i Perkohshëm i shoqërive dhe konform paragrafit (a) më sipër do të krijojë një person juridik për efekt të licensimit, atëherë pronësia e aksioneve të person juridik të krijuar sipas paragrafit (a) më sipër dhe çdo ndryshim në pronësinë e Aplikuesit dhe ose aksionereve të tij që do të sillte në mënyrë të drejtëpërdrejtë dhe/ose të terthortë një ndryshim në kontrollin e të licensuarit në krahasim me momentin kur aplikimi është paraqitur, duhet të bëhet me pëlqimin paraprakt të Ministrisë së Financave. Çdo shkelje e këtij rregulli, i cili është i aplikueshëm si për personat juridikë të krijuar për efekt të paragrafit (a) më sipër si dhe për çdo Aplikues tjetër që është licensuar sipas këtij vendimi, përben kusht për revokimin e licencës nga Autoriteti.

6. Komisioni i Vleresimit të Aplikimit

Komisioni i Vleresimit të Aplikimit, ngrihet me Urdhër të Ministrit të Financave dhe përbehet nga 5 anëtarë si më poshtë;

1. Sekretari i përgjithshëm i Ministrisë së Financave	Kryetar
2. DPPP	1 Anëtar
3. NJMLF	1 Anëtar
4. Përfaqësues i Ministrisë së Brendshme	1 Anëtar
5. Përfaqësues i Ministrisë së Drejtësisë	1 Anëtar

Kryetari i Komisionit, cakton Sekretarinë e Komisionit, e cila merr pjesë pa të drejtë vote në mbledhjet e Komisionit dhe është përgjegjëse për protokollimin e mbledhjeve, vendimeve dhe në përgjithësi të korrespondencës me Aplikuesit.

Vendimet e Komisionit janë të vlefshme kur në mbledhje marrin pjesë të gjithë anëtarët e tij dhe për një vendim të caktuar kanë votuar pro të pakten 3 anëtarë.

Votimi është i hapur dhe nuk lejohet abstenimi. Anëtarët që votojnë kundër, duhet të paraqesin shkaqet e votimit kundër.

7. PEZULLIMI DHE REVOKIMI I LECENSES

Pervec sa parashikohet shprehimisht nga ligji Nr. 10033 date 11/121/2008 “Per lojrat e fatit’ i ndryshuar, Titullari i Autoritetit revokon licensen e dhene ne rast se vertetohet se I liçencuari, ne fazen e aplikimit apo ne vijim ka paraqitur nje informacion jo te sakte dhe/ose te rreme.

Titullari i Autoritetit, pezullon licensen ne rast se i licensuari rezulton te mos permbushe më ndonje nga kushtet e percaktuara nga legjislacioni per lojrat e fatit apo per shkaqe te tjera per te cilat kerkohet ndrsyhim i rregulloreve te miratuara nga Autoriteti.

Ne Urdherin per Pezullim i cili nuk mund te jete me i madh se 3 muaj, Titullari i Autoritetit, percakton kushtet qe duhet te plotesoje i leçencuari per rregullimin e situates.

Nese, edhe pas kalimit te afatit pre 3 muajsh, gjendja nuk eshte rregulluar apo rregulloret nuk i jane pershtatur kerkesave te Autoritetit, atehere Autoriteti vendos revokimin e liçences.